

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Szirtes Edit ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (1011 Budapest, Fő u. 44-50.; ügyintéző: Dr. Berta Hubert jogtanácsos) által képviselt Magyar Állam alperes ellen kártalanítás iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2012. április 16. napján kelt 6.P.25.094/2006/58. számú ítélete ellen a felperes részéről 59. sorszám alatt előterjesztett és 62. sorszám alatt indokolt, valamint az alperes részéről 60. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett részét részben megváltoztatja.

Az alperes által fizetendő egyösszegű kártalanítás összegét 5.000.000 (azaz ötmillió) forintra és annak az elsőfokú ítéletben foglalt kezdő időponttól járó késedelmi kamataira felemeli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.924.000 (azaz kétmillió-kilencszázhuszonnégyezer) forint összegű lejárt járadékot és ezen összeg után 2009. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére a naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatot, továbbá 2013. február 1. napjától minden hónap 5. napjáig előre esedékesen 34.000 (azaz harmincnégyezer) forint járadékot.

A felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 300.000 (azaz háromezer) forintra felemeli. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150.000 (azaz százötvenezer) forint másodfokú perköltséget. A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság 23.000.000 Ft nem vagyoni kár, valamint havi 84.000 Ft járadék, és a fenti összegek után 2006. november 15. napjától a törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezze az alperest. A járadék összegéből 36.000 Ft-ot gyógyhatású tea költségeként, 48.000 Ft-ot pedig jövedelemkiesésként jelölt meg. Tényként adta elő, hogy a megjelölt károk hepatitis C vírusfertőzése következtében keletkeztek.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a nem vagyoni kárigény eltúlzott, a járadékkövetelés pedig megalapozatlan, a vírus gyógyítására ugyanis komplex antivirális kezelés alkalmas, míg a jövedelemvesztés arra vezethető vissza, hogy a felperes saját vállalkozásba kezdett.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 4.000.000 Ft-ot és ezen összeg után 2006. november 15. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 Ft perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt 900.000 Ft illetéket, valamint az állam által előlegezett 87.500 Ft szakértői díjat az állam viseli.

Határozatában tényként rögzítette, hogy a felperes 1984-ben egy véradással kapcsolatosan vörösvérsejt koncentrátumot kapott vissza. 2005-ben fáradékonyság és ízületi panaszok miatt vizsgálták, majd 2006. január 30-án HCV pozitivitást állapítottak meg nála, ekkor jutott tudomására a fertőzés ténye és mibenléte. A betegséggel összefüggésben fizikai teljesítőképessége csökkent, pszichikai állapota romlott. Az alperes kártérítési (helyesen kártalanítási) felelősségét a korábbi jogerős közbenső ítélet a hepatitis C vírusfertőzéssel kapcsolatban keletkezett károk vonatkozásában megállapította.

Jogi indokolásában a fertőzés időpontjában hatályos egészségügyi törvény (1972. évi II. törvény) 53. §-ának (1) és (2) bekezdése, illetve 22. §-a alapján utalt az alperes kártalanítási felelősségének fennállására. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján rámutatott, hogy a felperesnek kellett bizonyítania a vírusfertőzés folytán bekövetkezett kárát, a vagyoni igényével kapcsolatosan azonban tájékoztatás ellenére bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. A nem vagyoni kára tekintetében a felesége tanúvallomása alapján megállapítható volt a legyengült fizikai állapota és a pszichés károsodása. Abban az életkorban fertőződött, amelyben a fizikai aktivitásnak tág tere lehetne, a betegség viszont ennek korlátokat szab. További hátránnyként értékelendő, hogy olyan higiénés szabályok betartására kényszerül, amelyek jelentős mértékű odafigyelést igényelnek, korlátozzák a mindennapi életet. A pszichés állapotával kapcsolatosan figyelembe kellett venni a csatolt pszichológusi véleményt, továbbá azt a tényt, hogy a tudomány aktuális állása szerint gyógyíthatatlan betegségről van szó, amely nyilvánvalóan jelentős lelki megterhelést eredményez. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság mérlegelés útján a nem vagyoni hátrány csökkentésére, illetve kiegyensúlyozására 4.000.000 Ft-ot talált alkalmasnak. A jövedelemkiesés vonatkozásában kifejtette, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a régebbi, jobban jövedelmező munkáját kizárólag a fertőzés miatt veszítette el és emiatt nem tudott hasonló jövedelemre szert tenni. A gyógyhatású tea és egyéb készítmények költségével kapcsolatban szintén nem bizonyította azok szükségességét. Ennek alátámasztására az általa csatolt brossúra, illetve tájékoztató füzet nem alkalmas, orvosszakértői bizonyítás lett volna szükséges.

Az ítélet ellen mind a felperes, mind az alperes fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésében 50.000.000 Ft kártalanítást látott indokoltnak. Arra az esetre, ha ezt az európai átlagot a bíróság nem találná elfogadhatónak, a 4.000.0000 Ft után a kamat összegét 1984. december 1-jétől kérte megállapítani. A vagyoni követelés tekintetében 80.000 Ft havi életjáradék megítélését kérte azzal, hogy azt egy összegben váltsa meg az alperes és a 72 éves átlagéletkor alapján 23.040.000 Ft megfizetésére kérte kötelezni. Hivatkozott az európai bírósági gyakorlatra, továbbá arra, hogy a saját esete az általánostól eltér, mert a gyógyszeres kezelést nem bírja. Szüksége van CODE teára és BOD cseppekre, melyek az állapotán és a mindennapok elviselésében segítenek és amelyek ára egyre magasabb, jelenleg havi 50.000 Ft. Az „életmód miatti plusz kiadások” folytán tartott igényt járadékként további 30.000 Ft-ra. Ezt meghaladóan kérte értékelni, hogy segítőkészsége folytán, véradás következtében fertőződött meg, 1984-től a betegsége felismeréséig kénytelen volt elviselni a nehézségeket anélkül, hogy sejtette volna mi az oka ingerültségének, gyengeségének. A kártérítés nem tud fedezetet nyújtani a jövőbeni kiadásaira, illetőleg az életminősége romlása folytán bekövetkező nem vagyoni károkra. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy 1984. óta állnak fenn a problémái mind egészségügyi, mind családi, mind érzelmi szinten. Nem értékelte továbbá a perköltség körében azt, hogy a követelés jogalapját tekintve pernyertessé vált.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányult, kérte a kamatfizetés kezdő időpontjának 2012. április 16. napjában való megállapítását, és a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség 300.000 Ft-ra való felemelését. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kár mértékét az ítélelhozatal idején érvényesülő ár- és értékviszonyok alapul vételével határozta meg, ezért a késedelmi kamat kezdő időpontja is az ítélelhozatal napja lehet. A perköltség körében a 23.000.000 Ft-os nem vagyoni kárigényt és a havi 84.000 Ft-os járadékigényt alapul véve a felperes 84 %-ban pervesztes lett. A 32/2003.(VII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése értelmében a perköltség 830.000 Ft lett volna, ehhez képest az elsőfokú bíróság által megállapított összeg felemelése indokolt.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett 4.000.000 Ft erejéig az alperest marasztaló rendelkezése, ezt az ítéltábla a Pp. 228. §-ának (4) bekezdése alapján nem érintette.

A felperes és az alperes fellebbezése részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást lényegében helyesen állapította meg, érdemi döntésével és jogi indokolásával az ítéltábla részben értett egyet az alábbiak szerint.

A felperes a fellebbezésében 50.000.000 Ft, illetve 23.040.000 Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest, a keresetét tehát felemelte, amire a Pp. 247. § jelen ügyben alkalmazandó (1) bekezdésének b) pontja alapján lehetősége volt.

Az elsőfokú bíróság 6.P.25.094/2006/42. számú, a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.639/2011/2. számú határozatával jogerőre emelkedett közbenső ítélete alapján az alperes kártalanítási felelőssége a felperesnél kialakult HCV fertőzéssel kapcsolatban keletkezett károk vonatkozásában már megállapításra került, ezért az elsőfokú bíróságnak kizárólag a kár összegszerűsége vonatkozásában kellett a pert folytatnia, és a jelen másodfokú eljárás tárgyát képező ítéletében állást foglalnia. A nem vagyoni kárigény tekintetében lényegében helyesen vette számba a felperest ért és kompenzálendő hátrányokat, az életkorát, a betegségének súlyosságát, gyógyíthatatlanságát és hatásait. Az ítéltábla álláspontja szerint azonban nem értékelte kellő súllyal a felperes által csatolt és az alperes által lényegében nem vitatott pszichológiai szakvélemény megállapításait (52. sz. irat.). A pszichológus szerint a felperes vizsgálati eredményei depresszív tünetekre utalnak. Mindez nemcsak életvitelében (étvágytalanság, alvászavar) mutatkozik meg, hanem kihat személyiségére, hangulata labilitására, alkalmazkodóképességének alacsony voltára, negatív gondolkodásmódjára. A fiziológiás panaszokat is figyelembe véve együtt jár továbbá azzal, hogy jelenlegi állapotában nem tud a szakképzettségének megfelelő munkát végezni. A felperes ilyen módon az egészségkárosodásának olyan szintjét igazolta, amelynek ellensúlyozására, csökkentésére a másodfokú bíróság magasabb összegű nem vagyoni kárpótlást látott indokoltnak, ezért annak összegét 5.000.000 Ft-ra felemelte. Megalapozatlanul hivatkozott ugyanakkor a felperes más európai országok hasonló vírusfertőzéssel kapcsolatos kártérítési gyakorlatára, figyelemmel arra, hogy a bíróságnak jelen ügyben a hazai ár- és értékviszonyok alapján, a hazai bírósági gyakorlat figyelembevételével kell meghoznia a döntését.

Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a kamatfizetés kezdő időpontja vonatkozásában. A Ptk. 360. §-ának (1) bekezdése értelmében a kártérítés nyomban esedékes, míg a (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a kárért felelős személy helyzetére a szerződés teljesítésében késedelmes kötelezettre irányadó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. Ebből következően, figyelemmel a Ptk. 301. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra is a károkozó késedelmi kamat fizetési kötelezettsége fennáll a károsodás bekövetkeztének időpontjától kezdődően. A késedelmi kamat megítélése ugyanakkor nem hozza feltétlenül abba a helyzetbe a károsultat, amelyben a károsodás bekövetkezte előtt volt. A kártérítési kötelezettség késedelmes teljesítése a kártérítés mértéke szempontjából azzal a következménnyel járhat, hogy a bíróság a károkozás idején érvényes értékviszonyok helyett későbbi, az időközben bekövetkezett ár- és értékviszonyok változását kifejező értékviszonyok alapulvételével határozza meg a nem vagyoni kártérítés összegét. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően járt el, ezért helyesen nem a kár bekövetkezésének időpontjától állapította meg a késedelmi kamatfizetési kötelezettséget. Ez eredményezi a teljes reparáció követelményeinek érvényesülését, és ezáltal elkerülhető, hogy a károkozó olyan értékviszonyok

alapján meghatározott kártérítés után fizessen késedelmi kamatot, amelyek a károkozás idején még nem léteztek. Nem merült fel adat ugyanakkor arra vonatkozóan, hogy az elsőfokú bíróság nem a kamatfizetés meghatározott kezdő időpontjának megfelelő értékviszonyokra figyelemmel hozta meg a határozatát, ezért az alperes ezzel kapcsolatos fellebbezése sem volt megalapozott.

A felperes nem vagyoni kárigénye mellett vagyoni kárát is érvényesítette. Az elmaradt jövedelemmel kapcsolatos követelését az elsőfokú bíróság helyes indokok alapján utasította el. A gyógyhatású tea és egyéb készítmények költségének megtérítésére irányuló követelés tekintetében viszont az ítélet nem osztja az elsőfokú ítélet érvelését, amely szerint ezen igényt kizárólag orvosszakértői bizonyítással lehet alátámasztani. A felperest ért fertőzés jellegére, a rendszeres ellenőrzések és a fertőzés által kialakult pszichés hátrányok kompenzálásának szükségességére tekintettel ugyanis nem kifogásolható a gyógyhatású készítmények, vitaminok fogyasztásának az igénye. Ezek a készítmények ugyanis alkalmasak lehetnek arra, hogy legalább a fertőzött személy pszichés állapotában kedvező hatást idézzenek elő. A felperes kifejezetten erre alapította a követelését és ezen tényállítást az alperes lényegében nem vitatta. A CODE tea és csepp havi költségeinek a megtérítésére irányuló igény ezért megalapozott, a követelés összecsúszását pedig 34.000 Ft erejéig a csatolt, 2005. december 28-ai számla bizonyítja. A költség felmerülésének kezdő időpontjaként a számla kelte volt elfogadható, ezért az ítélet 2005 decemberétől kötelezte az alperest ezen készítmény igazolt ellenértékének a megtérítésére. A 2005. december 1. és 2013. január 31. közötti időszakra 2.924.000 Ft esik, amelyet az alperes a középarányos időponttól számított törvényes mértékű késedelmi kamattal együtt egy összegben köteles megfizetni, míg a jövőre nézve járadékként kell teljesítenie. A felperes egy összegű, az átlagéletkorra figyelemmel előterjesztett életjáradéki igényének jogszabályi alapja nem volt. A Ptk. 355. §-ának (3) bekezdése alapján kártérítésként megítélt járadék ugyanis az időről-időre felmerülő kár megtérítését szolgálja, akkor válik esedékessé, amikor maga a kár, vagyis a többletköltség felmerül.

Az elsőfokú bíróság perköltségre vonatkozó rendelkezésével kapcsolatosan az alperes megalapozottan hivatkozott arra a fellebbezésében, hogy a pontosított kereset 23.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés, valamint 84.000 Ft havi járadék megfizetésére irányult, így a pertárgy értéke 24.080.000 Ft volt. A felperes ehhez képest 80 %-ban pervesztes lett. A 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdése alapján a fenti pertárgy érték mellett az ügyvédi munkadíj 622.400 Ft. A pernyertesség-pervesztesség arányát figyelembe véve az elsőfokú bíróság az alperest illető munkadíj összegét indokolatlanul mérsékelte 100.000 Ft-ra, ezért azt az ítélet az ügy tárgyára, bonyolultságára, a terjedelmes bizonyításra és a ténylegesen kifejtett munkára tekintettel 300.000 Ft-ra emelte fel.

A fentiek alapján az ítélet az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A másodfokú eljárásban felemelt kereseti kérelemre és az ehhez képest csak kis részben eredményes felperesi fellebbezésre, valamint a részben eredményes alperesi fellebbezésre tekintettel a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú eljárásban túlnyomó részben pervesztes felperest, hogy fizesse meg az alperes részére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (5)-(6) bekezdése alapján - a másodfokú eljárás kisebb munkaterhére tekintettel mérsékelt összegben - megállapított jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltséget. Az alperes személyes illetékmentessége, illetőleg a felperes költségmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. január 9.

Dr. Pestovics Ilona s.k.
a tanács elnöke

Dr. Sándor Ottó s.k.
Szilvia s.k.
előadó bíró

Dr. Magosi
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő